

Expeditie D&P
Koersplan 2020-2024
Platform vmbo dienstverlening & producten

*Breed oriënterend
onderwijs aan de hand
van praktijkgerichte
vaardigheden binnen
een groot scala aan
beroepsmatige contex-
ten voor álle leerlingen
in het funderend
onderwijs!*

***Expeditie D&P
Koersplan 2020-2024
Platform vmbo dienstverlening & producten***

15 april 2020

Inhoud

Inhoud	3
Voorwoord	4
Inleiding	6
Missie	8
Het profiel D&P	10
Geschiedenis	10
Uitgangspunten	10
Opzet van het profiel D&P	10
Het platform D&P	13
Introductie	13
Functies	14
Organisatie	16
Visie voor de toekomst	18
Onderwijsontwikkelingen	18
De toekomst van het profiel D&P	26
De toekomst van het platform D&P	31
Strategie, hoe treden we deze toekomst tegemoet?	34
Professionalisering	34
Positionering	36
Profilering	36

Voorwoord

Voor u ligt het tweede beleidsplan van het platform Dienstverlening & Producten (D&P); *Expeditie D&P 2020-2024*. Met dit plan zetten we de koers uit tot en met 2024, laten we zien wat onze ambities zijn en hoe we deze gaan realiseren. *Expeditie D&P* geeft aan dat we samen met scholen een ontdekkingsreis aangaan om leerlingen vernieuwend, toekomstgericht en motiverend praktisch gericht onderwijs te bieden.

Het platform ondersteunt ruim 160 scholen die bij het platform zijn aangesloten en het profiel D&P aanbieden. Het breed oriënterende en toekomstgerichte profiel D&P wordt gevolgd door ruim 29% (ca. 36.000) van de leerlingen in de bovenbouw van het vmbo en is daarmee het meest gekozen profiel: *hier zijn wij meer dan trots op!*

De snelle ontwikkeling en groei van het profiel D&P bewijst dat de uitgangspunten waarop het profiel is gebaseerd leerlingen en hun ouders aanspreekt: breed oriënterend onderwijs met een krachtige loopbaan oriëntatie en begeleiding (LOB). Scholen kleuren D&P creatief in met eigen regionale contexten en nemen leerlingen mee op *Expeditie D&P*: een ontdekkingsreis met kansrijk, aantrekkelijk beroepsonderwijs dat leerlingen voorbereid op hun toekomst! Dit ontdekken leerlingen vanuit de gedachte 'een leven lang ontwikkelen' waarbij het gaat het om persoonlijke talentontwikkeling en daarnaast door te oriënteren op de mogelijkheden die zij hebben in onze maatschappij.

Wij realiseren ons dat de wereld, de maatschappij om ons heen, snel en ingrijpend blijft veranderen. Met effecten die we op dit moment niet goed kunnen inschatten en we leerlingen opleiden voor beroepen die nog niet bestaan. Ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid, globalisering, gezondheid en technologie volgen elkaar in rap tempo op. Hoe leveren wij vanuit het onderwijs een waardevolle bijdrage om hen optimaal voor te bereiden op een onzekere toekomst? Daarom denken we, samen

met de bij ons aangesloten scholen, continu na over wat leerlingen nodig hebben om zich voor te bereiden op deze toekomst. Wat geven wij ze mee zodat zij straks weten welke bijdrage zij kunnen leveren?

Dit beleidsplan is richtinggevend voor de toekomst van het platform en het profiel D&P. Het platform richt zich op **professionalisering, positionering & profilering** om deze toekomst tegemoet te treden. Het profiel D&P richt zich op de doorontwikkeling van het programma. Vanuit de visie om **leerlingen** te motiveren hun persoonlijke interesses & talenten te laten ontdekken en hen te voorzien van een breed pakket aan **vaardigheden** voor duurzame inzetbaarheid in de samenleving. Door **oriëntatie** op uiteenlopende arbeidsgebieden kunnen leerlingen zich breed oriënteren op hun toekomstige plek in de **maatschappij** van morgen.

Met deze kernwoorden bieden we leerlingen aantrekkelijk onderwijs waarmee de basis voor een goede toekomst wordt gelegd.

Deventer, april 2020

Bestuur stichting platform vmbo dienstverlening & producten

Barbera Wiersma

Inleiding

Beroepen ontstaan en beroepen verdwijnen of veranderen. Een leven lang werken bij één baas of zelfs in één functie is definitief voorbij. De snel veranderende arbeidsmarkt vraagt om een andere grondhouding en nieuwe vaardigheden. Scholen bereiden leerlingen binnen het vmbo hierop voor door het aanbieden van praktijkgericht onderwijs op verschillende manieren, zowel binnen als buiten de school. In de bovenbouw van het vmbo oriënteren leerlingen zich in profielen op mogelijke vervolgopleidingen en het werk dat ze uiteindelijk willen doen. Er zijn negen beroepsgerichte profielen en één breed oriënterend profiel: Dienstverlening en Producten.

D&P is een breed vmbo-programma waarin de oriëntatie op uiteenlopende arbeidsgebieden met een geïntegreerde loopbaanbegeleiding centraal staat. De vaste kern zijn algemene beroepscompetenties: kennis, vaardigheden en houding die in allerlei soorten werk voorkomen. De arbeidsgebieden vormen contexten voor ervaringen. Leerlingen krijgen zicht op hun talenten, persoonlijke ontwikkeling en op mogelijke verschuivingen, aanpassingen en vernieuwingen in keuzes die gemaakt kunnen worden in hun loopbaan. Leerlingen maken kennis met het inzetten van diensten en met de toepassing van nieuwe technologieën, waardoor zij vaardigheden aanleren die zij nodig hebben voor hun toekomst. Zij krijgen uitstel van studie- en beroepskeuze door niet al in klas 2, maar pas in klas 4 een weloverwogen keuze te maken en zijn beter voorbereid op de overstap naar mbo of havo.

Het platform vmbo D&P is een vereniging van scholen die het profiel D&P aanbieden. Aan de vereniging is de stichting vmbo Dienstverlening en Producten gekoppeld die activiteiten en strategisch en onderwijsinhoudelijk beleid uitvoert in naam van de vereniging.

Het platform biedt zijn leden een netwerk waarin samenwerkend wordt geleerd en lerend wordt samengewerkt. Binnen dit netwerk is de afgelopen jaren veel gesproken over de theoretische basis en de praktische invulling voor het profiel D&P. Samen met onze leden werken wij aan de doorontwikkeling en positionering van D&P als onderscheidend breed oriënterend profiel binnen het vmbo.

Het platform schrijft niet voor, maar ondersteunt scholen om initiatief te nemen en ruimte te pakken binnen de wettelijke kaders om in samenwerking met lokale en regionale partners hun eigen D&P profiel in te vullen. Elke school kleurt het D&P profiel op een eigen manier in.

Dit beleidsplan 'Expeditie D&P 2020-2024' beschrijft hoe wij vanuit onze missie en visie de toekomst tegemoet gaan treden. We beschrijven welke onderwijsontwikkelingen op dit ogenblik spelen en hoe deze ontwikkelingen het profiel D&P kunnen verrijken, versterken en onderscheiden als breed oriënterend profiel. In dit kader noemen wij de ontwikkelingen vanuit de herziening van het curriculum¹, Sterk Techniek Onderwijs en Sterk Beroeps Onderwijs. Het ministerie van OCW spreekt in haar brief van 26 augustus 2019² over drie actielijnen Sterk Beroeps Onderwijs; de derde actielijn is 'een nieuwe leerweg in het vmbo'. Het platform juicht de ontwikkeling van de nieuwe leerweg toe: breed oriënterend onderwijs aan de hand van praktijkgerichte vaardigheden binnen een groot scala een beroepsmatige contexten voor alle leerlingen op het vmbo! En wat ons betreft voor alle leerlingen in het funderend onderwijs!

---

¹ Curriculum.nu

² Kamerbrief 'Op weg naar versterkt beroepsonderwijs in elke regio' 26-08-19

MISSIE

Breed oriënterend onderwijs aan de hand van praktijkgerichte vaardigheden binnen een groot scala aan beroepsmatige contexten voor álle leerlingen in het funderend onderwijs!

Leerlingen hebben recht op uitdagend onderwijs, waardoor zij zich persoonlijk kunnen ontwikkelen, zich kunnen oriënteren en voorbereiden op hun plek in de samenleving van morgen. Bij het profiel D&P krijgen leerlingen alle tijd en ruimte om te ervaren wat het beste past bij hun talenten en interesses. Door te reflecteren op deze ervaringen

tijdens het LOB traject, ontdekken zij waar hun kwaliteiten liggen en waar zij zich nog verder in kunnen ontwikkelen. Dit profiel geeft ruimte aan leerlingen om zich breed te oriënteren op de mogelijkheden die er zijn, zodat zij in de vierde klas een goede onderbouwde keuze kunnen maken voor een vervolgopleiding op het mbo of havo.

De essentie en mogelijkheden van het profiel D&P verdient aanzien en een stevige positie in het onderwijs. Dat doen we samen met scholen, in dialoog met partners en

door verbinding te zoeken met de maatschappij. We zijn een netwerkorganisatie waar alle aangesloten leden elkaar ontmoeten en van elkaar leren.

Het profiel D&P is een duurzaam en vernieuwend onderwijsprogramma, dat bijdraagt aan gevarieerd, toekomstbestendig, aantrekkelijk beroepsonderwijs voor leerlingen met veel ruimte voor school- en regio-specifieke en creatieve contexten.

Onze missie stelt de leerling centraal en richt zich op het leren verbinden van de persoon en de omgeving. Aan de hand hiervan zijn vier kenmerken geformuleerd, die de essentie van het programma D&P weergeven. De uitwerking van deze missie wordt in dit beleidsplan nader toegelicht.

De leerling staat centraal

- *Krachtig LOB traject vanaf leerjaar 1, in het kader van 'een leven lang ontwikkelen'³.*
- *Omgaan met (technologische) ontwikkelingen.*
- *Competentiegericht onderwijs, gericht op zelfstandig en zelfsturend leren en werken van de leerling.*

Maatschappij

- *Ruimte voor zowel de leerling als de school om continu in te spelen op de veranderende arbeidsmarkt.*
- *Adequate doorlopende leerlijnen met het mbo en havo.*
- *Uitdagend en betekenisvol onderwijs, binnen en buiten de school in samenwerking met bedrijven en instellingen.*

Oriëntatie

- *Vanaf leerjaar 1 opleiden met een sterk voorbereidend en oriënterend karakter voor alle leerlingen gebaseerd op de arbeidsgebieden⁴.*
- *Afstemming tussen de AVO-vakken en praktijkgerichte vakken.*
- *Selectie en aanbod keuzevakken.*

Vaardigheden

- *Algemene en professionele vaardigheden⁵.*
- *Burgerschapscompetenties⁶.*
- *21e -eeuwse vaardigheden⁷.*

³ Marinka Kuijpers – Een leven lang ontwikkelen

⁴ Dit zijn: Kunst, cultuur en wetenschap, Transport en infrastructuur, Opvoeding en onderwijs, Apparaten en gebruiksvoorwerpen, Gebouwen, Recreatie, Arbeid en economie, Energie en grondstoffen, Kleding, Natuurlijke omgeving, Staat en veiligheid, Informatie en communicatie, Gezondheid en zorg, Voeding

⁵ Kerndeel a en b, profiel D&P

⁶ Burgerschapscompetenties in het VO, Bram Eidhof

⁷ Stichting Leerplan Ontwikkeling – 21e eeuwse vaardigheden

HET PROFIEL D&P

Geschiedenis

Het vmbo kent vanaf de start in 1998 een dynamische geschiedenis waarin de ontwikkelingen elkaar in een rap tempo opvolgen. Vooral in de periode tot aan 2008, wanneer 'intersectoraal vmbo' formeel wordt opgenomen in de Wet op het Voortgezet Onderwijs. Het vmbo wil aansluiten bij de leer- en leefwereld van de jongeren en beter inspelen op de ontwikkelingen in de regio, het vervolgonderwijs en de arbeidsmarkt. Dat moet zichtbaar zijn in de inrichting van het onderwijs en de benadering van jongeren. De beroepsgerichte programma's in het vmbo worden daarom in 2016 geactualiseerd en vereenvoudigd. Deze vernieuwing heeft geleid tot de invoering van het profiel D&P als één van de tien profielen die per augustus 2016 zijn ingevoerd.

Uitgangspunten

Negen profielen hebben een sectoraal karakter, dat wil zeggen dat deze profielen leerlingen voorbereiden op een specifieke opleiding voor een beroep of cluster verwante beroepen. Er is één breed profiel dat leerlingen breed laat oriënteren: Dienstverlening en Producten.

Het programma D&P gaat uit van brede (loopbaan) oriëntatie, andere manieren van leren, leven en werken. Verschillende beroepen en arbeidsgebieden vormen de context voor ervaringen voor leerlingen. Elke school kleurt zijn eigen context in en kan zijn eigen ambitie realiseren, in samenwerking met de maatschappij.

Opzet van het profiel D&P

Het examenprogramma is opgebouwd uit een kerndeel, een profieldeel en keuzevakken.

KERNDEEL

a. algemene kennis en vaardigheden

- Gebruik Nederlandse taal
- Informatieverwerking
- Mediawijsheid
- Digitale veiligheid
- Technologische en innovatieve ontwikkelingen
- Rekenen
- Plannen en organiseren
- Systematisch en doelgericht werken
- Rapporteren
- Reflecteren
- Samenwerken en overeggen
- Veilig werken
- Economisch en duurzaam bewust
- Gebruik professionele (technologische) hulpmiddelen
- Hygiënisch werken
- Milieubewust handelen
- In- en aanpassen bedrijfscultuur
- Gedrags- en houdingseisen in de branche
- In een stage omgaan met verschillen van mensen

b. professionele kennis en vaardigheden

- Probleemoplossend handelen
- Onderzoeken
- Duurzaam werken (People, Planet, Profit)
- Ondernemende vaardigheden tonen
- Maatschappelijk verantwoordelijk en betrokken ondernemen
- Kennis hebben van profit en non-profit

c. LOB

- Kwaliteitenreflectie
- Motievenreflectie
- Werkexploratie
- Loopbaansturing
- Netwerken

PROFIELDEEL

Het profieldeel bestaat voor BB en KB uit 4 profielmodules. Leerlingen uit de GL/TL volgen alleen profielmodulen 1 en 4.

1. Organiseren van een activiteit (GL/TL)
2. Presenteren, promoten, verkopen
3. Een product maken en verbeteren
4. Multimediale producten maken (GL/TL)

BEROEPSGERICHTE KEUZEVAKKEN

Het profiel D&P kent eigen keuzevakken. Leerlingen hebben echter de mogelijkheid te kiezen uit het totale spectrum aan keuzevakken dat in het vmbo beschikbaar is. Leerlingen uit de BB en KB kiezen minimaal vier keuzevakken, leerlingen uit de GL/TL kiezen er minimaal twee. Hierdoor kunnen scholen verschillende leerroutes aanbieden door keuzevakken aan te bieden vanuit verschillende profielen. Scholen kunnen ook kiezen om door het aanbieden van specifieke keuzevakken een eigen kleur te geven aan het D&P programma, dat past bij de visie van de school. Bovendien kunnen keuzevakken worden aangeboden in samenwerking met het bedrijfsleven of het mbo, waardoor het aanbieden van persoonlijke leerroutes en maatwerk voor leerlingen mogelijk wordt gemaakt

PROFIELGEBONDEN KEUZEVAKKEN

Leerlingen hebben de mogelijkheid twee vakken te kiezen uit wiskunde, biologie, economie, Nask1.

HET PLATFORM D&P

Introductie

Het platform vmbo Dienstverlening en Producten is een netwerkorganisatie waar alle aangesloten leden elkaar ontmoeten en van elkaar leren. Het doel van het platform is zijn leden te begeleiden bij de ontwikkeling, het invoeren en het onderhouden van D&P-onderwijs op maat.

De afgelopen jaren is er veel bereikt binnen de Stichting en het Platform vmbo D&P: het beroepsgericht programma D&P staat en heeft een belangrijke positie gekregen in het onderwijsaanbod op veel scholen. In het schooljaar 2019-2020 heeft ruim een derde van de 119.038 vmbo-leerlingen het profiel D&P gevolgd. Met ruim 35.000 leerlingen is dit 29,6% van de leerlingen binnen het vmbo.

Het doel van het platform is zijn leden te begeleiden bij de ontwikkeling, het invoeren en het onderhouden van D&P. In zes regio's verspreid over Nederland vinden drie keer per jaar netwerkbijeenkomsten plaats. Deze netwerkbijeenkomsten voorzien in de behoefte tot informatie-uitwisseling, informele professionalisering en thematische verdieping ten aanzien van het D&P onderwijs- en examenprogramma. Aan het einde van elk schooljaar is er een 4e landelijke netwerkbijeenkomst. De dienstverlening en ondersteuning vanuit het bestuursbureau is op orde en wordt zeer gewaardeerd.

Funcities

Het Platform kent vier functies met daarbij behorende activiteiten.

NETWERKFUNCTIE

(Door)ontwikkeling van voorbeeld-lesmateriaal en didactische ondersteuning in het gebruik ervan in zowel onderbouw als bovenbouw. Uitwisselen van kennis en ervaringen tussen de scholen onderling door het organiseren van regionale netwerkbijeenkomsten en een Landelijke netwerkbijeenkomst met als doel:

- Informele professionalisering
- Informatie-uitwisseling
- Thematische verdieping ten aanzien van D&P onderwijs en examens
- Aandacht voor actuele ontwikkelingen in het vmbo

De bijeenkomsten worden zo vormgegeven dat deze:

- Recht doen aan verschillen in fase van ontwikkeling en onderwijsaanbod tussen de scholen;
- Rekening houden met de vragen van en tijdsfasering binnen de scholen;
- Bijdragen aan het vergroten van kennisdeling tussen de scholen.

SERVICEFUNCTIE

Service verlenen door het ondersteunen van scholen bij de visieontwikkeling, borging en (door)ontwikkeling van het programma D&P. Vormgeven van het onderwijsprogramma D&P aangepast aan de context van de eigen school en omgeving.

- Als helpdesk (vragen beantwoorden en voorlichting geven)
- Als expertisecentrum (het leveren van producten en diensten)
- Scholen gericht ondersteunen bij de implementatie en (door)ontwikkeling van het programma (infobox)
- Ontwikkeling en borging van een verantwoord kwaliteitsbeleid
- Het onderwijsaanbod zo adequaat mogelijk afstemmen op de regio.

ONTWIKKELFUNCTIE

Aanbieden en (door)ontwikkelen van het programma D&P voor alle leerwegen binnen het vmbo. Samenwerken met Hogescholen en scholingsinstituten in een aanbod van een initiële lerarenopleiding en bij- en nascholingstrajecten.

- (Door)ontwikkelen van het profiel D&P.
- Vmbo naar mbo.
- Doorlopende leerlijn D&P van onderbouw naar bovenbouw.
- Concretisering van mogelijke leerroutes.
- Het onderwijsaanbod zo adequaat mogelijk afstemmen op de regio.

BELANGENBEHARTIGING

Het platform vmbo D&P heeft een stevige positie verworven als gesprekspartner en gezichtsbepaler in het brede vmbo-veld en zijn omgeving. Het platform bouwt voort op de eerdergenoemde ankerpunten en onderliggende motieven van D&P met veel aandacht voor de opbouw van het onderwijsprogramma vanuit onderbouw naar bovenbouw en de uiteenlopende manieren waarop het programma kan worden ingevuld en vormgegeven. Hierover voeren wij overleg met relevante partijen en het participeren wij in relevante overlegorganen zoals:

- Stichting Platforms Vmbo (SPV)
- VO-raad
- Ministerie van OC&W
- SLO
- CvTE
- CITO

Organisatie

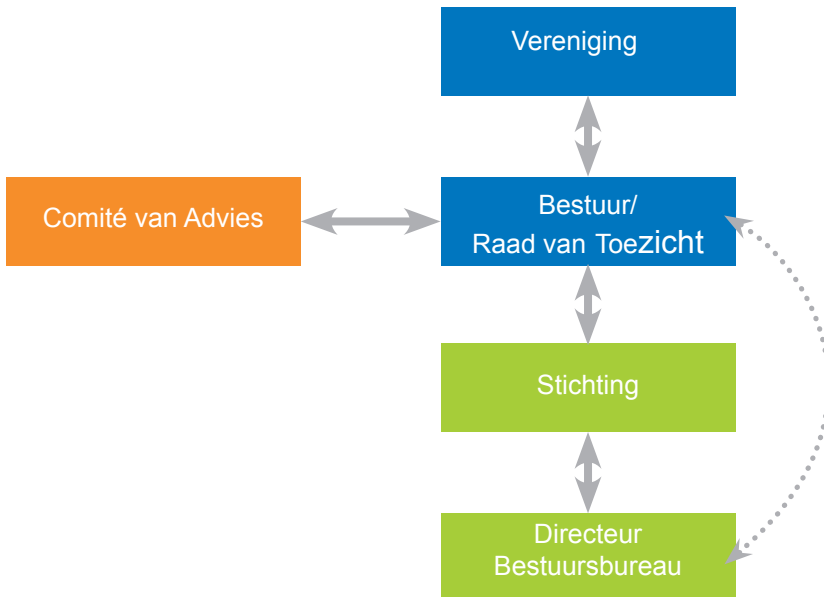
Het Platform is een Vereniging. Leden zijn (eindverantwoordelijke) schoolleiders vmbo of hun gemandateerden, die in hun scholen het programma het profiel Dienstverlening en Producten (D&P) aanbieden. Ruim 160 scholengemeenschappen met 250 vmbo-locaties aangesloten bij de Vereniging.

Het vertrekpunt bij de totstandkoming van de Stichting vmbo Dienstverlening en Producten was en is om de betrokkenheid van alle deelnemende scholen bij de inrichting van de vereniging en het platform zo groot mogelijk te laten zijn. Daarom is gekozen voor een bestuur waarin bestuurders en leidinggevendenden van scholen met het profiel vmbo D&P vertegenwoordigd zijn. De vereniging kiest uit zijn midden een bestuur. Het bestuur bestaat minimaal uit een voorzitter (met een groot en betekenisvol landelijk netwerk), vicevoorzitter, secretaris/ penningmeester en een lid. De belangrijkste taak van het bestuur is het bijeenroepen en voorzitten van de ledenvergadering. Omdat de directeur van het bestuursbureau een stevige eindverantwoordelijkheid heeft, vervult het bestuur ook de rol van Raad van Toezicht (RvT) waarbij de RvT kan worden uitgebreid met personen met een specifieke expertise. De jaaragenda van de vereniging is bepalend voor de agenda van de Raad van Toezicht. De vergaderingen worden voorbereid door de directeur van het stichtingsbureau en de voorzitter van de RvT.

De vereniging heeft een Comité van Advies. Deze bestaat uit vier personen die binnen het onderwijs en bedrijfsleven het beroepsonderwijs een warm hart toedragen. Het Comité van Advies heeft de komende vier jaar een duidelijke plaats in de organisatie. Het comité verankert het Platform in de samenleving en verwoordt beelden en trends vanuit samenleving en bedrijfsleven naar het bestuur en omgekeerd, en levert op die manier een bijdrage aan de maatschappelijke positionering van het Platform vmbo D&P.

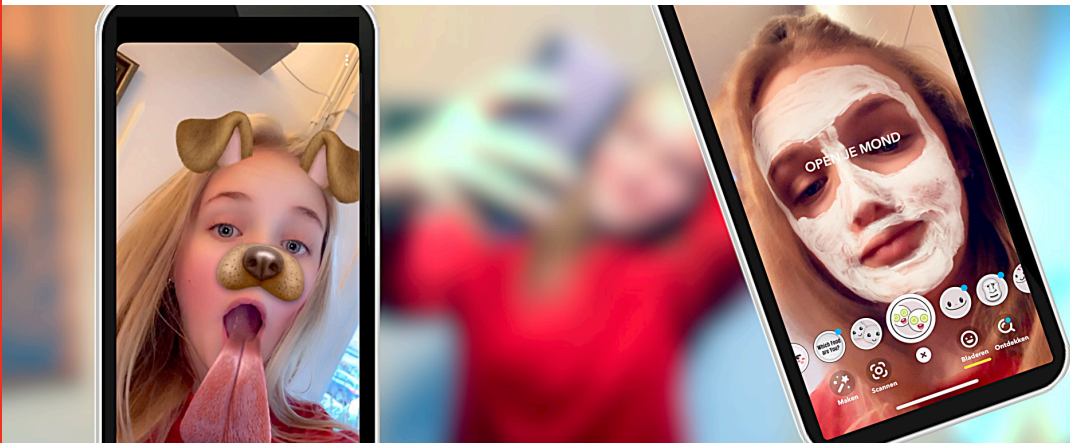

Als operationeel instituut van het Platform is er de Stichting vmbo Dienstverlening en Producten. De stichting heeft een directeur die leidinggeeft aan de dagelijkse activiteiten van het bestuursbureau dat ook functioneert als expertisecentrum. Onder leiding van de directeur functioneert een beleidsmedewerker onderwijs en een parttime secretariaat (in totaal 2,0 fte). Vanuit het bestuursbureau vindt de coördinatie van het platform en de stichting plaats, worden netwerkbijeenkomsten voor de leden georganiseerd en wordt het digitale informatieplatform beheerd.

VISIE VOOR DE TOEKOMST

Het onderwijs is altijd in beweging. Binnen het onderwijspact wordt gesproken over groot onderhoud aan het onderwijs⁸. Omdat de eigenheid van D&P gebaseerd is op een toekomstgerichte insteek, is het geen verrassing dat de ontwikkelingen die spelen goed aansluiten bij de uitgangspunten van D&P. In onze visie voor de toekomst noemen wij de ontwikkelingen die er spelen. We schetsen waar kansen liggen om deze ontwikkelingen te gebruiken bij de doorontwikkeling van D&P als onderscheidend breed oriënterend profiel. We gaan niet mee met de hypes, maar gebruiken elementen die passen bij de overtuiging van D&P. Hierbij hebben wij ook het gedachtengoed en onderzoeken van verschillende experts en organisaties in ons achterhoofd.

Onderwijsontwikkelingen

SITUATIESCHETS

Technologie, globalisering, duurzaamheid en gezondheid

De wereld verandert, technologie neemt een vlucht. Er zijn echter ook andere wezenlijke wereldthema's waar de leerlingen van nu in de toekomst mee te maken krijgen.

⁸ Discussiestuk 'De toekomst van ons onderwijs'

Ook de thema's globalisering, duurzaamheid en gezondheid zijn van belang voor alle leerlingen, omdat ze op wereldschaal spelen en iedereen er individueel de komende jaren mee te maken heeft en integraal bijdragen aan de persoonsvorming, socialisatie en kwalificatie⁹ van leerlingen. En dat zijn nu precies de onderdelen waar leerlingen in het funderend onderwijs op worden voorbereid. Zij moeten worden voorbereid op maatschappelijke vraagstukken en over hun rol in deze wereld. Hoe geven de leerlingen van nu de wereld door aan de volgende generatie? Wat betekent het voor leerlingen wanneer zij een pakketje bestellen dat gemaakt is aan de andere kant van de wereld? Leerlingen leren fysiek en psychisch gezond te blijven in deze steeds maar veranderende maatschappij waarin alles snel lijkt te gaan. Leerlingen hebben tools nodig om de technologische ontwikkelingen bij te houden en onder de knie te krijgen.

Leven lang ontwikkelen ¹⁰

Door nieuwe technologieën, globalisering, gezondheid en duurzaamheid verandert ook de inhoud van het werk binnen banen en functies. Technologie maakt werk makkelijker, maakt sommige functies overbodig en er ontstaan nieuwe beroepen. De benodigde skills veranderen snel en een leven lang ontwikkelen wordt steeds belangrijker. Zowel RvO¹¹ als SER¹² benadrukken dat mensen gaandeweg hun loopbaan op zoek moeten naar nieuwe banen die passen bij hun vaardigheden of moeten investeren in nieuwe vaardigheden. In dit verband pleit de SER, geheel in lijn met het D&P profiel, voor het sterker op elkaar afstemmen van onder andere regionale en (inter) sectorale initiatieven. Maatschappelijke instellingen en bedrijven moeten elkaar zien te vinden om in symbiose aan te kunnen blijven sluiten bij toekomstig werk en kennis op peil te houden.

---

⁹ 'Goed onderwijs', Gert Biesta

¹⁰ Een loopbaanperspectief op 'leven lang ontwikkelen', Marinka Kuijper

¹¹ Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO) 2019

¹² SER ADVIES 18/03 Energietransitie en werkgelegenheid Kansen voor een duurzame toekomst Den Haag, 19 april 2018

Duurzame inzetbaarheid door beroepshouding en brede kennis

De tijd is voorbij dat leerlingen worden opgeleid voor een beroep dat zij voor de rest van hun leven zullen gaan beoefenen. Het is voor veel beroepen, bijvoorbeeld in de energietransitie, niet realistisch om bij het betreden van de arbeidsmarkt een kant-en-klare werknemer af te leveren die direct over de benodigde vaardigheden beschikt. Leerlingen hebben een beroepshouding nodig met vaardigheden om duurzaam inzetbaar te blijven en een brede kennisontwikkeling om zich aan te kunnen passen aan veranderende (arbeids)omstandigheden.

STERK BEROEPS ONDERWIJS

Het ministerie van OCW werkt via het programma Sterk Beroepsonderwijs aan drie actielijnen:

- Meer regionale samenwerking tussen vmbo en mbo (met de arbeidsmarkt);
- Regelruimte om doorlopende routes vmbo – mbo op alle niveaus mogelijk te maken;
- Een nieuwe leerweg in het vmbo.

Meer regionale samenwerking tussen vmbo en mbo (met de arbeidsmarkt)

Het profiel D&P gaat voor samenwerking met de arbeidsmarkt. Bedrijven/instellingen en D&P scholen kunnen het samen vormgeven aan leren midden in de samenleving. Door samen te werken kunnen scholen hun onderwijs beter afstemmen op de arbeidsmarkt doordat zij op de hoogte blijven van maatschappelijke trends en ontwikkelingen. Voor bedrijven is dit een vorm van maatschappelijk verantwoord ondernemen en een uitdrukking van goed werkgeverschap. Leerlingen kunnen praktijkervaring opdoen door hun opdrachten te vervullen binnen een dynamische levensechte omgeving. Zij worden uitgedaagd met opdrachten van een echte opdrachtgever en zich oriënteren op de mogelijkheden die er zijn op de arbeidsmarkt. Bovendien voelen leerlingen uit het vmbo zich verbonden aan de regio waarin zij opgroeien en zoeken

vaak hun toekomst in deze regio. Voor bedrijven betekent dit niet alleen extra helpende handjes, maar wellicht ook een toekomstige werknemer.

Regelruimte om doorlopende routes vmbo – mbo op alle niveaus mogelijk te maken

Loopbaanontwikkeling is gericht op het individu en verloopt bij iedereen anders. Sommige leerlingen weten al heel vroeg wat zij willen worden en waar hun kwaliteiten liggen. Voor deze leerlingen kan het goed zijn om al vroeg in een smalle opleidingsroute te starten zodat zij snel in contact komen met de beroepspraktijk. Andere leerlingen komen pas later tot bloei of hebben meer tijd nodig om hun talenten te ontdekken. Voor deze leerlingen is het belangrijk dat zij zich zo lang mogelijk breed kunnen blijven oriënteren. Het programma van D&P biedt voor beide groepen leerlingen een passende oplossing. Scholen kunnen het aanbod van D&P zo inrichten, dat er met behulp van keuzevakken een smalle, of juist een breed oriënterende route wordt ingericht. De inrichting van deze maatwerk routes kan worden vormgegeven door samenwerking en co-creatie met het mbo en bedrijfsleven.

Een nieuwe leerweg in het vmbo

Het platform D&P heeft de ambitie om voor De Nieuwe Leerweg een programma te ontwikkelen dat aansluit bij het gedachtegoed van D&P. Meer dan 35.000 vmbo-leerlingen volgen het huidige profiel D&P als beroeps oriënterend programma. Hiervan volgen 15.350 leerlingen dit in de GL. Het Platform D&P heeft een inventarisatie uitgevoerd, met als resultaat het gegeven dat op 66 scholen in het schooljaar 2019-2020 6.459 leerlingen uit de TL het programma D&P als extra zevende vak volgen. D&P is voor deze scholen een logische invulling van vernieuwend en toekomstgericht onderwijs en zij leggen daarmee de basis voor een nieuw praktisch programma binnen De Nieuwe Leerweg.

Dit te ontwikkelen programma draagt de werktitel D&P^{SE} het programma dat de leerling centraal stelt, hem helpt bij het maken van keuzes en ontdekken van talenten met behulp van zelfsturende didactiek. Daarnaast draagt het programma bij aan de persoonlijke ontwikkeling en burgerschapsvorming van de leerling. Gevarieerd, oriënterend, toekomstbestendig, aantrekkelijk beroepsonderwijs met veel ruimte voor school- en regio-specifieke contexten en samenwerking met de omgeving. De leerling wordt voorbereid op de toekomst en leert skills en een beroepshouding waarmee hij laat zien wie hij is en hoe hij met anderen om wil gaan. De leerling leert hoe hij zich duurzaam kan blijven ontwikkelen en ontdekt wat zijn plek kan zijn in een steeds veranderende maatschappij.

STERK TECHNIEK ONDERWIJS

Demografische krimp aan de ene kant en stevige economische groei aan de andere kant. Dat leidt tot arbeidsmarktknelpunten. Een van de grootste knelpunten is het groeiend tekort aan goed opgeleide technische vakkrachten en specialisten. Hier ligt ook voor het vmbo een grote uitdaging. Het techniekonderwijs kampt in vele regio's met een dalende leerlingeninstream, een verouderde infrastructuur en kwetsbare, vergrijzende docententeams.

Het Ministerie van OCW verstrekt structureel €100 miljoen subsidie voor de versterking van het techniekonderwijs in het vmbo en mbo. De subsidieregeling Sterk Techniekonderwijs (STO) heeft als doel: 'Door regionale samenwerking komen tot regionaal duurzaam, dekkend en kwalitatief hoogstaand techniekonderwijs in het vmbo'. De subsidieregeling kent 3 fases.

In de aanloopfase (2018-2019) konden scholen met de harde techniekprofielen (PIE, BWI, M&T) subsidie ontvangen per ingeschreven bovenbouw leerling. Met dit geld

hebben deze scholen nieuw materiaal en inventaris kunnen aanschaffen, nieuwe beroepsgerichte keuzevakken ontwikkeld, de aansluiting met het mbo en bedrijfsleven versterkt en/of meer personeel ingezet.

In de Transitiefase (2020-2023) hebben regio's hun STO-plannen kunnen indienen. De aanvraag voor de subsidie om de plannen te kunnen uitvoeren is gedaan door een penvoerder die optreedt namens een regio. Een regio bestaat tenminste uit twee vmbo-scholen met een of meer technische profielen, of uit een school met een of meer technische profielen en een school met een D&P-profiel, een mbo-instelling, bedrijven en/of lokale overheden.

De laatste fase gaat lopen vanaf 2024. Op grond van de evaluatie van de opbrengsten van de regioplannen 2020-2023, zal besloten worden of en hoe de middelen structureel kunnen worden ingezet.

In Nederland zijn inmiddels rond de 80 STO's aan de slag. Bij deze STO's zijn ook D&P-scholen aangesloten en betrokken. Om meer leerlingen te laten kiezen voor een 'technische' mbo-opleiding is het niet alleen van belang de instroom te vergroten door de leerlingen al voor te sorteren op een van de 5 harde technische vmbo-profielen (PIE, BWI, M&T, MaT, MVI).

Het is juist ook van belang dat leerlingen die kiezen voor een breed oriënterend profiel zoals D&P, óók voor een technische vervolgopleiding gaan kiezen. Om dit te bewerkstelligen is het nodig dat ook op scholen met het D&P-programma een aantrekkelijke leeromgeving kan worden ingericht, dat ook de profielmodulen (uiteraard met name profielmodule 3 en 4) door inspirerende en vakbekwame docenten worden gegeven en dat ook, bijvoorbeeld, de te kiezen keuzevakken bijdragen aan interesse in en motivatie voor een voortzetting van de schoolloopbaan binnen de technische/

technologische sector op het mbo. Loopbaanontwikkeling en begeleiding (LOB) is uiteraard de spil waarom dit breed oriënterende proces draait.

Sommige scholen kunnen vanuit de toegekende subsidies op vele vlakken investeren. Andere scholen hebben beperktere budgetten toegewezen gekregen en moeten goed nadenken hoe het geld te besteden. Sommige scholen bevinden zich in een benauwende concurrerende positie met elkaar voor wat betreft de leerlingen, andere scholen hebben juist een mooie open samenwerking tot stand gebracht waar de leerlingen in de volle breedte profijt van hebben. Geen school met een D&P-profiel is hetzelfde. Geen school met een D&P-profiel neemt op dezelfde wijze zijn plaats in binnen STO. STO betekent echter voor elke vmbo-school de mogelijkheid om zijn techniek onderwijs te versterken. Het onderwijs zelf of de oriëntatie daarop. Die kans laten wij, als D&P-scholen, niet lopen. Hoe we dat doen in de praktijk, is soms makkelijk maar vaak ook niet.

Tijdens de netwerkbijeenkomsten zal STO op de agenda staan de komende jaren. Om te delen, te sparren, om geïnspireerd te raken en aan te sluiten bij STO-plannen. Hoe je als D&P-school bij de technische scholen binnen de regio aan kunt haken bij het proces van projectontwerp en -uitvoering. Als deelnemer of vanuit een positie langs de lijn, om leerlingen te motiveren voor een loopbaan in de techniek. Bijvoorbeeld door het inrichten van techlabs die passen onder de paraplu van D&P, het aanbieden van technische/technologische leerroutes vanuit D&P met technische/technologische keuzevakken en het maken van afspraken binnen het RPO over gemeenschappelijke en/of uitwisselbare activiteiten/keuzevakken.

CURRICULUM.NU

Curriculum.nu streeft door invoering van vier mondiale thema's naar samenhang van leergebieden en het aanleren van brede vaardigheden die leerlingen nodig hebben voor hun toekomst. Het platform D&P heeft de ambitie bij Curriculum.nu aan te sluiten door leerlingen te laten nadenken over hun rol (LOB) bij maatschappelijke en economische uitdagingen, op het gebied van de vier mondiale thema's. De thema's sluiten aan bij het breed oriënterende karakter van het profiel D&P:

- Duurzaamheid
- Gezondheid
- Technologie
- Globalisering

DE TOEKOMST VAN ONS ONDERWIJS

In dit discussiestuk worden een aantal fundamentele ankerpunten centraal gesteld die groot onderhoud aan het onderwijs tot gevolg kunnen hebben. Het onderwijs is in

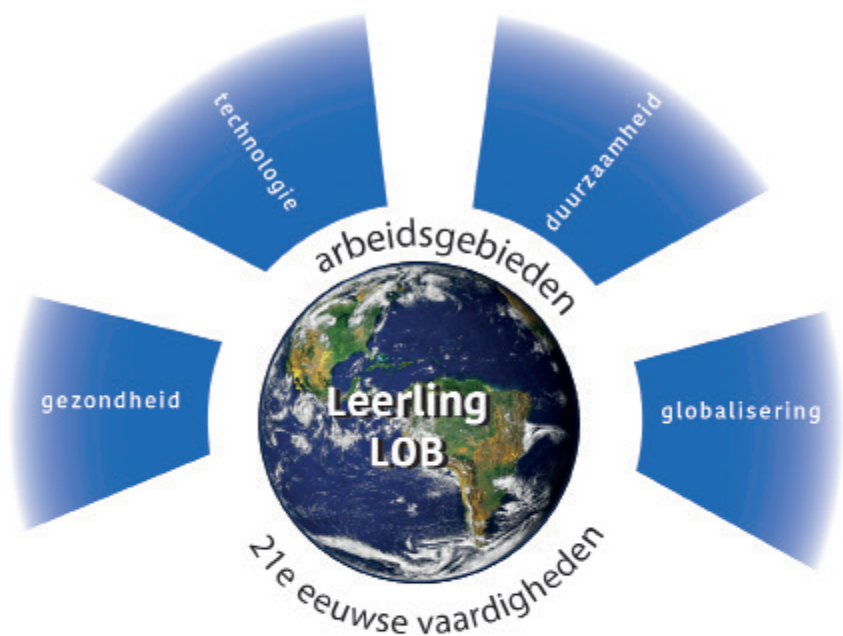
in principe op orde en er gaat veel goed, maar de motivatie van leerlingen daalt, er is sprake van kansengelijkheid en er zijn veel drempels en schotten waar het voor sommige leerlingen erg lastig is om overheen te komen. Het discussiestuk biedt veel kansen voor de doorontwikkeling van D&P. Maar niet alleen voor leerlingen van D&P: alle leerlingen verdienen onderwijs dat past in de huidige tijd! Onderdelen uit het discussiestuk die passen bij de uitgangspunten van D&P en kunnen helpen bij de doorontwikkeling van D&P. Zoals het aanbieden van meer differentiatie en maatwerk, elk vak kunnen afsluiten op het hoogst haalbare niveau en doorlopende leerlijnen. Uitgestelde keuze door leerlingen te laten kiezen wanneer zij daar klaar voor zijn, goede begeleiding bij het maken van keuzes, regie over eigen onderwijsprogramma, samenwerking met de arbeidsmarkt, meer keuzeruimte en een brede vorming, persoonlijke ontwikkeling en wendbaar en weerbaar maken van leerlingen voor de arbeidsmarkt en samenleving van morgen.

De toekomst van het profiel D&P

De geschetste ontwikkelingen passen bij uitstek binnen de uitgangspunten van het profiel D&P en zullen docenten en onderwijsontwikkelaars helpen het onderwijs voor leerlingen nog beter vorm te geven en aantrekkelijker te maken. Zodat leerlingen de samenhang van onderwerpen leren begrijpen en intrinsiek gemotiveerd worden om een leven lang te willen blijven ontwikkelen en ontdekken. Leren is een overstijgende activiteit, niet gebonden aan een tijd of plek. Niet meer ouderwets doceren in een klasje in een stenen gebouw: leerlingen leren op alle momenten van de dag, zij leren zonder dat ze in schoolbanken hoeven te zitten en hiervoor is maatwerk nodig.

D&P is bij uitstek het programma voor alle leerlingen binnen het funderend onderwijs dat leerlingen meeneemt met een expeditie op ontdekkingsreis naar de toekomst. Binnen dit profiel kunnen leerlingen zich breed oriënteren op de mogelijkheden in de

samenleving. De leerling staat centraal en leert door te reflecteren waar zijn talenten liggen en waar in de samenleving de leerling als persoon de toekomst tegemoet kan treden. Onze missie stelt de leerling centraal en richt zich op het leren verbinden van de persoon en de omgeving. Aan de hand hiervan zijn vier kenmerken geformuleerd, die de essentie van het programma D&P weergeven.

HET GAAT OM LEERLINGEN

Leerlingen worden uitgedaagd en gestimuleerd om hun talenten te ontdekken en kwaliteiten te ontwikkelen. Door maatwerk en differentiatie leren zij keuzes maken waarbij zij adequate begeleiding krijgen. Hierbij wordt de aandacht gericht op zelfstandig en zelfsturend leren en werken van de leerling. Zij worden losgelaten waar dat kan en krijgen begeleiding waar dat nodig is.

Leerlingen werken tijdens het LOB traject vanaf leerjaar 1 aan een toekomstbestendig loopbaandossier dat een leven lang mee groeit; kwaliteitenreflectie, motievenreflectie, werkexploratie, loopbaansturing en netwerken dienen hiervoor als leidraad. Leerlingen mogen een leven lang ontwikkelen.

Leerlingen vormen een beeld van de manier waarop zij een bijdrage kunnen leveren aan de steeds veranderende maatschappij doordat zij leren over ontwikkelingen binnen technologie, globalisering, duurzaamheid en gezondheid.

Duurzaamheid

Door leerlingen te laten oriënteren op het thema duurzaamheid, komen zij in aanraking met onderwerpen als circulaire energie, schoon milieu, biodiversiteit, maar ook goed werkende sociale netwerken en maatschappelijk vertrouwen. Zij leren dat mens (people), milieu (planet) en economie (profit) met elkaar in evenwicht zijn, zodat we de aarde niet uitputten en de toekomstige generaties er ook nog plezier van hebben.

Gezondheid

Gezondheid gaat over meer dan gezond of ziek zijn, maar over lichamelijke, geestelijke en sociale gezondheid van mens, milieu en economie. Bij gezondheid leren leerlingen over lichaamsfuncties, het dagelijks functioneren, mentaal welbevinden, sociaal maatschappelijk participeren, kwaliteit van leven en zingeving. Daarnaast ontdekken leerlingen wat economische gezondheid en de gezondheid van het milieu betekenen.

Technologie

Technologie is het geheel van processen waardoor producten en diensten gemaakt worden waar de maatschappij om vraagt. Techniek dient niet slechts de vraag van de industrie, maar juist de vraag van de mens. Doordat mensen ouder worden zijn er vaak extra ondersteuningsbehoeften om het leven aangenamer te maken. Denk aan domotica, pacemakers, robotica, een kunsthart. De maatschappij vraagt om oplossingen voor problemen die met technologie opgelost kunnen worden. Leerlingen leren hoe zij dergelijke vraagstukken kunnen omzetten tot een nieuw idee.

Globalisering

Leerlingen leren over de wereldwijde economische, politieke en culturele integratie. De internationale handel blijft groeien door de informatie- en communicatietechnologie en de mogelijkheden op het gebied van vervoer. Goederen worden op grote schaal geproduceerd en over de wereld verspreid. Leerlingen leren over de politieke en culturele gevolgen hiervan, zoals het produceren van goederen in lage lonen landen en de arbeidsdeling die hierdoor ontstaat.

MAATSCHAPPIJ

Leerlingen leren het beste midden in de maatschappij waar zij praktijkervaringen opdoen bij bedrijven, instellingen en het mbo. Zo kunnen zij zich oriënteren op de vele arbeidsgebieden binnen levensechte contexten en starten zij met het opbouwen van hun netwerk. Leerlingen uit het vmbo voelen zich verbonden aan de regio waarin zij opgroeien en zoeken vaak hun toekomst in deze regio. Leerlingen maken kennis met de mogelijkheden in de regio waardoor zij zich breed oriënteren op hun toekomstige plek in de maatschappij van morgen.

Door het in co-creatie aanbieden van het D&P programma worden doorlopende leer-routes vmbo-mbo en vmbo-havo gerealiseerd. Wanneer bedrijven, instellingen en

scholen samenwerken in de regio wordt het mogelijk gemaakt voor leerlingen om te leren midden in de samenleving; uitdagend en betekenisvol. Door samenwerking kunnen scholen hun onderwijs beter afstemmen op de (steeds veranderende) arbeidsmarkt doordat zij op de hoogte blijven van trends en ontwikkelingen. Leerlingen kunnen een betere keuze maken voor hun vervolgopleiding doordat zij ervaringen hebben opgedaan bij het havo, mbo en verschillende bedrijven. Bedrijven/instellingen krijgen er bovendien een paar helpende handjes bij, die wellicht de eerste dagen de nodige extra aandacht vragen, maar beslist een nuttige en welkome aanvulling zijn.

Voorbeelden van activiteiten bij bedrijven/instellingen:

- Stage: leerlingen begeleiden bij een stageplek
- Gastles: het organiseren van een gastles om leerlingen te inspireren
- Rondleiding/excursie: het geven van een rondleiding/excursie
- Activiteiten: het inzetten van leerlingen bij activiteiten zoals een feest, sportdag of evenement
- Opdrachtgever: als opdrachtgever een vraagstuk of opdracht uitzetten

ORIENTATIE

Leerlingen krijgen ruimte voor uitstel van studie- en beroepskeuze en kunnen zich tot eind leerjaar vier breed oriënteren op 14 arbeidsgebieden. Door in klas 1 te starten met de oriëntatie op de arbeidsgebieden kunnen veel beroepen de revue passeren. De kennismaking met het inzetten van diensten en het maken van (technologische) producten start in de onderbouw en neemt naar de bovenbouw in complexiteit toe. De mondiale thema's duurzaamheid, gezondheid, technologie en globalisering bieden ruimte voor (praktische) uitwerkingen van het programma doordat zij het spectrum van de arbeidsgebieden doorsnijden. Door cross-overs en verbindingen te zoeken met AVO vakken kan ruimte gecreëerd en betekenis gegeven worden aan contextrijke opdrachten. Denk aan de sollicitatiebrief voor stage bij Nederlands, de presentatie

bij Engels of de aftermovie bij CKV. Binnen de selectie van keuzevakken kunnen de eindtermen van het D&P profiel via deze keuzevakken behaald worden. Ook het profielvakgedeelte kan naar één of meer contexten worden ingekleurd. Door alle bovenstaande elementen ontstaat een oprecht oriënterend vmbo-programma, waarbinnen leerlingen in hun eigen tempo vervolgkeuzes gaan maken op basis van talenten, kennis en vaardigheden.

VAARDIGHEDEN

Voor alle bovengenoemde onderwerpen hebben leerlingen vaardigheden nodig. Vaardigheden die zij kunnen inzetten bij hun toekomstige beroep en vaardigheden die zij inzetten als burger. De vaste kern van het D&P programma zijn algemene en professionele kennis, vaardigheden en houdingen die je in allerlei soorten werk goed kunt gebruiken. Daarnaast worden leerlingen toegerust met 21e-eeuwse vaardigheden en burgerschapscompetenties, zodat zij wendbaar en weerbaar gemaakt worden. Zo krijgen zij een toolkit aan vaardigheden mee om de arbeidsmarkt en de samenleving van morgen goed voorbereid tegemoet te treden.

De toekomst van het Platform D&P

Scholen werken met en aan allerlei varianten van D&P programma's. Het bijzondere is: het oorspronkelijke idee is nog springlevend, nog niet gestold in gedetailleerde voorschriften. De deur naar de eigen ambitie staat open, er is nog altijd veel ruimte voor een eigen wending. De toekomst biedt ruimte en kansen voor het D&P programma en het platform maakt zich sterk voor scholen om deze ruimte te benutten. Dit doen we door ons in te zetten op drie p's, positionering, professionalisering en profilering.

Positionering

D&P is een begrip in Nederland en heeft zich bewezen als breed oriënterend programma. We bewaken het bestaansrecht van D&P en houden het programma up-to-date. Het programma dat uitgaat van de behoeftes van leerlingen en hen de mogelijkheid biedt om zich goed voor te bereiden en hun plek te vinden in de samenleving van morgen. D&P mag nog beter bekend komen te staan in het land als hét breed oriënterende programma voor leerlingen waardoor scholen de kans krijgen hun onderwijs beter af te stemmen op de toekomst. Voor alle leerlingen, binnen het hele funderende onderwijs is het profiel D&P een ideale basis voor de brede ontwikkeling en oriëntatie die zij nodig hebben om zich voor te bereiden op de toekomst.

Professionalisering

We organiseren betekenisvolle netwerkbijeenkomsten voor onze leden waar halen en brengen centraal staat. Samen werken we aan het (door)ontwikkelen en borgen van het onderwijsprogramma D&P, op school- en centraal niveau. We merken dat er grote verschillen ontstaan tussen scholen: daar waar de ene school primair behoefte heeft aan ondersteuning en input over de invoering van het programma, is de andere school verder en heeft behoefte aan verdieping of herijking van het programma. Daarom gaan we komende jaren naast de netwerkbijeenkomsten, themabijeenkomsten organiseren. Bij deze themabijeenkomsten gaan we dieper in op thema's die worden aangedragen door de leden. Zo voorzien we in de behoefte om adequaat in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en zorgen we dat D&P een stevige positie heeft binnen projecten als Sterk Beroeps Onderwijs en Sterk Techniek Onderwijs. We begeleiden scholen en geven adviezen bij de invoering en (door)ontwikkeling van D&P, het aanhaken bij projecten en het invoeren van het programma D&P in de nieuwe leerweg.

Profilering

We participeren in overlegsituaties met beleidsmakers zoals het ministerie OCW, SLO, CITO en CvTE. We hebben ruggespraak met hogescholen gericht op lerarenopleiding vmbo D&P, de (door)ontwikkeling van de veranderende rol van de docent (coach/begeleider) en de bevoegdheden-regelingen. We staan open voor het aangaan van partnerships met partijen met eenzelfde visie op het onderwijs, om nog aantrekkelijker onderwijs te kunnen bieden voor leerlingen. Ten slotte zijn we gesprekspartner bij de VO--raad en zijn we lid van het dagelijks bestuur van de Stichting Platforms vmbo (SPV) waardoor we D&P een stem geven en vanuit de D&P gedachte kunnen meedenken en meebeslissen over de toekomst van ons onderwijs.

STRATEGIE, HOE TREDEN WE DEZE TOEKOMST TEGEMOET?

Professionalisering, positionering & profilering zijn de komende vier jaar richtinggevend en zullen naast de standaard activiteiten genoemd bij de vier functies van het platform, versterkt worden met onderstaande activiteiten.

Professionalisering

1. De actuele ontwikkelingen agenderen tijdens de netwerkbijeenkomsten:

Sterk Beroepsonderwijs

- Meer regionale samenwerking tussen vmbo en mbo (met de arbeidsmarkt).
- Regelruimte om doorlopende routes vmbo – mbo op alle niveaus mogelijk te maken-> Versterken van de verticale beroepskolom door een krachtige samenwerking tussen vmbo, mbo en het arbeidsveld/ maatschappij.
- Een nieuwe leerweg in het vmbo -> door ontwikkeling D&P programma voor de nieuwe leerweg met als uitgangspunt een breed oriënterend programma dat recht doet aan de essentie en uitgangspunten van D&P, passend voor de doelgroep GL/TL. Meedoen met pilots.

Sterk Techniek Onderwijs

Om te delen, om te sparren, om geïnspireerd te raken en aan te sluiten bij STO-plannen.

Curriculum.nu

Wat zijn de mogelijkheden van de vier mondiale thema's om leerlingen te laten ontdekken wat en waar zij hun plek kunnen vinden in de samenleving van morgen.

De toekomst van ons onderwijs

Profilering van het gedachtegoed en mogelijkheden van het profiel D&P.

2. Onderzoek doen naar validatie netwerkbijeenkomsten zodat deelname bijdraagt aan de opbouw van het persoonlijke bekwaamheidsdossier lerarenportfolio.
3. (Door)ontwikkelen, beheren en beter toegankelijk maken van de InfoBox.
  - Aan de slag met D&P (Gereed eind 2019-2020)
  - Eventz (Revisie 2020-2021)
  - Expeditie D&P
  - Toolkit
4. Begeleiding op maat aanbieden aan scholen in de transitie naar D&P, ook gericht op TL/ mavoscholen.
5. Ondersteunen van wettelijke en juridische borging van D&P onderwijs, licenties, bevoegdheden en examinering.
  - Doorontwikkeling opleiding docent D&P met Hogescholen.
  - Werken aan de kwaliteit van de syllabus D&P en de verantwoording en borging hiervan door deelname aan SVC en overleg met CvTE en Cito.
6. I.s.m. scholen evaluatie van:
  - Het kwaliteits werkboek Richting en Ruimte.
  - Het ontwikkelmodel D&P.
7. Werken aan onderwijskundig leiderschap, gericht op het implementeren en (door)ontwikkelen van D&P ('schoolleiding van de toekomst').
8. Monitoren van AVG-regelgeving in onze administratieve en communicatieprocessen. De omgang met mailbestanden bewaken en evalueren.
9. Naast netwerkbijeenkomsten organiseren van thematische bijeenkomsten om verdieping op onderwerpen aan te bieden.

Positionering

10. Promotieactiviteiten:

- Promotiefilm D&P: verspreiding op alle sociale media, nieuwsbrief, e-mail contacten, MBO-raad, VO-raad, PO-raad, Hogescholen, netwerkbijeenkomsten.
- Aanpassing en vernieuwing website voor betere toegankelijkheid en vindbaarheid.
- Invoering nieuwsbrief.
- Bijdragen sociale media.
- Informatievoorziening richting bedrijven (Flyer).
- Promoten gratis lesmateriaal (Flyer).

Profilering

11. Doorontwikkeling, kwaliteitsborging en versterken positie D&P.

- Anticiperen op de nieuwe leerweg: het D&P programma voor deze nieuwe leerweg promoten bij OCW.
- Profileren van het profiel D&P bij de vormgeving van een route vmbo-havo-hbo (pre-havo-traject).
- Veldonderzoek D&P-leerlingen keuzevakken/doorstroom/switch/uitval MBO.

12. Overleg met de Raad van Advies om op de hoogte te blijven van trends en ontwikkelingen uit de samenleving.

13. Onderzoek doen naar het aangaan van partnerships met diverse partijen voor meer verbinding en toegang tot materialen & middelen voor leden.

Platform vmbo Dienstverlening en Producten

info@platformdenp.nl

